

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Către,

Liviu Avram

Jurnalist G4Media

Având în vedere solicitarea dumneavoastră, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) cu nr. 1170/08.07.2026, vă transmitem următoarele informații privind principalele probleme și soluții privind organizarea alegerilor parlamentare anticipate:

Legislația electorală actuală (Legea nr. 208/2015 și Legea nr. 288/2015) este concepută pentru alegeri la termen, nu pentru alegeri anticipate. Termenele procedurale prevăzute de aceste legi nu sunt adaptate organizării unui scrutin în termenul constituțional de cel mult 3 luni. De asemenea, Legea nr. 288/2015 nu permite aplicarea votului prin corespondență în cazul alegerilor anticipate, fiind necesară reglementarea unor termene speciale pentru înregistrarea alegătorilor din străinătate.

I. Adoptarea actelor normative necesare

1. Pachetul de hotărâri de Guvern

Potrivit art. 114 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, odată cu stabilirea datei alegerilor, Guvernul trebuie să adopte simultan un pachet de hotărâri, publicate împreună în Monitorul Oficial, privind:

- stabilirea datei alegerilor;
- aprobarea calendarului electoral;
- aprobarea cheltuielilor necesare organizării alegerilor;
- aprobarea măsurilor tehnice pentru organizarea scrutinului.

Adoptarea acestor hotărâri presupune, ca activitate administrativă:

1. elaborarea proiectelor;
2. consultarea instituțiilor implicate;
3. avizarea interinstituțională;
4. aprobarea în Guvern;
5. publicarea în Monitorul Oficial.

Problemă: în cazul alegerilor anticipate, toate aceste operațiuni trebuie realizate într-un interval foarte scurt — practic concomitent cu momentul dizolvării Parlamentului. Acest lucru ridică dificultăți legate de procedurile de adoptare a actelor normative și de asigurarea transparenței decizionale.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

2. Hotărârile AEP

Majoritatea actelor administrative ale AEP sunt deja adoptate ca modele-standard, valabile pentru orice scrutin:

- listele electorale;
- buletinele de vot;
- ștampilele;
- timbrele autocolante;
- procesele-verbale;
- certificatele doveditoare ale alegerii.

Pe parcursul perioadei electorale, AEP mai trebuie să adopte doar actele specifice scrutinului respectiv:

- acreditarea observatorilor;
- numerotarea secțiilor de votare;
- organizarea secțiilor de votare din străinătate;
- alte măsuri tehnice impuse de procesul electoral.

3. Obiectivul principal: respectarea termenului constituțional

Constituția prevede că, după dizolvarea Parlamentului, alegerile anticipate trebuie organizate în **cel mult 3 luni**. De aceea, toate actele administrative necesare trebuie adoptate rapid și într-o succesiune bine coordonată.

II. Probleme privind candidaturile

1. Comprimarea perioadei electorale reduce timpul disponibil pentru depunerea candidaturilor, strângerea listelor de susținători, verificarea condițiilor legale, soluționarea contestațiilor și rămânerea definitivă a candidaturilor.

2. Strângerea semnăturilor într-un timp mai scurt poate afecta accesul efectiv la competiția electorală, mai ales pentru partidele nou-înființate, alianțe și candidați independenți. Este necesar să se analizeze reducerea numărului de susținători necesari sau instituirea unor reguli derogatorii.

3. Comunicarea candidaturilor definitive către BEC, birourile electorale de circumscripție și biroul electoral pentru circumscripția nr. 43 (diaspora) trebuie recalculată, întrucât aceste operațiuni condiționează ordinea pe buletinele de vot, constituirea birourilor electorale și organizarea votării în străinătate.

4. Constituirea birourilor electorale de circumscripție depinde de rămânerea definitivă a candidaturilor — comprimarea termenelor afectează întregul lanț procedural.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Concluzie: reducerea perioadei electorale poate afecta exercitarea efectivă a drepturilor electorale.

III. Materiale necesare votării și alte aspecte organizatorice

Un scrutin la termen se pregătește cu luni (uneori peste un an) înainte. Un scrutin anticipat, a cărui dată se stabilește chiar înainte de începerea perioadei electorale, este extrem de dificil de organizat în același interval.

1. Buletinele de vot - Este una dintre cele mai critice etape, întrucât toate operațiunile sunt succesive și condiționate de rămânerea definitivă a candidaturilor:

- stabilirea ordinii pe buletine;
- întocmirea și avizarea machetelor;
- tipărirea buletinelor;
- confecționarea ștampilelor și timbrelor autocolante.

Aceste etape necesită împreună **22–23 de zile, la care se adaugă 12 zile** pentru distribuirea materialelor electorale în țară și străinătate.

Concluzie: comprimarea perioadei electorale reduce timpul disponibil pentru producerea și distribuirea materialelor, existând risc de întârziere, mai ales pentru secțiile din străinătate.

Reducerea capacităților de imprimare poate genera probleme suplimentare — calitatea hârtiei (dacă a stat mult timp în depozit și s-a umezit) poate cauza ruperea acesteia la viteze mari de imprimare, cauze ce se pot suprapune cu angajamentele existente la RAMO.

2. Suprapunerea cu perioada de concedii / vacanța judecătorească - Perioada electorală se poate suprapune cu concediile și cu vacanța judecătorească a magistraților, ceea ce poate afecta soluționarea contestațiilor.

3. Organizarea secțiilor de votare - Comprimarea perioadei electorale reduce timpul pentru:

- stabilirea secțiilor de votare;
- desemnarea președinților și locțiitorilor birourilor electorale;
- instruirea personalului electoral.

Pentru secțiile din **străinătate**, este nevoie de o succesiune de pași administrativi și diplomatici: identificarea sediilor, consultarea misiunilor diplomatice, obținerea acordurilor autorităților gazdă, aprobarea listei secțiilor și asigurarea logisticii. Un termen redus poate face imposibilă parcurgerea completă a acestor etape și poate duce la un număr mai mic de secții în diaspora, afectând accesul la vot al alegătorilor din străinătate.

Concluzie: timpul redus poate afecta pregătirea secțiilor de votare și buna desfășurare a scrutinului.

Puncte suplimentare:

- desemnarea președinților/locuitorilor birourilor electorale se comprimă semnificativ, iar timpul de instruire scade;
- comprimarea calendarului reduce timpul pentru testarea și configurarea sistemelor informatice, distribuirea echipamentelor și coordonarea logistică, ducând la suprapunerea mai multor operațiuni critice.

Concluzie generală: suprapunerea activităților și reducerea termenelor cresc riscul operațional și pot afecta organizarea și desfășurarea procesului electoral.

IV. Aspecte care rămân relevante chiar și la o perioadă electorală de 90 de zile

1. Necesitatea reglementării prin lege organică

CCR reține că regulile esențiale privind organizarea alegerilor parlamentare și sistemul electoral trebuie stabilite prin **lege organică adoptată de Parlament**, nu prin ordonanță de urgență. Acesta este principalul impediment constituțional, indiferent dacă perioada electorală este de 75 sau 90 de zile.

2. Stabilitatea legislației electorale

Curtea preia standardele Comisiei de la Veneția privind evitarea modificării legislației electorale cu puțin timp înaintea alegerilor. Pot exista excepții dacă modificările sunt justificate și nu restrâng drepturile electorale - o lege specială privind alegerile anticipate poate fi constituțională dacă se limitează la adaptarea termenelor, fără a modifica elementele esențiale ale sistemului electoral.

3. Protecția efectivă a dreptului de vot

Noua reglementare nu trebuie să facă mai dificilă exercitarea dreptului de vot, în special pentru alegătorii din străinătate și votul prin corespondență. O perioadă de 90 de zile, dacă permite păstrarea unor termene suficiente, diminuează considerabil acest risc.

Blocajul tehnic în Legea nr. 288/2015 (Votul prin corespondență)

Dacă în țară procedurile electorale ar putea fi comprimate forțat (deși la limita legii), în cazul românilor din străinătate, Legea nr. 288/2015 generează un blocaj tehnic de nerezolvat în materie de vot prin corespondență.

Astfel, intervalul de timp stabilit pentru înregistrarea ca alegător prin corespondență curge de la data de 1 aprilie a anului în care au loc alegerile și expiră cu 45 de zile înainte de data votării. În cazul alegerilor anticipate, alegătorii din străinătate nu ar beneficia de posibilitatea exercitării dreptului de vot prin corespondență, riscând restrângerea masivă a dreptului la vot.

Soluția ar fi reglementarea unei derogări care să prevadă expres un termen de înregistrare ca alegător prin corespondență în cazul alegerilor anticipate.

4. Protecția dreptului de a fi ales

Termenele trebuie să permită efectiv:

- strângerea semnăturilor;
- depunerea candidaturilor;
- verificarea acestora;
- exercitarea căilor de atac.

La 90 de zile, aceste garanții pot fi păstrate mai ușor decât într-un calendar de 75 de zile.

5. Organizarea unor alegeri libere și corecte

Față de un scenariu de 75 de zile, la 90 de zile se reduc semnificativ:

- riscul insuficienței timpului pentru tipărirea și distribuirea buletinelor de vot;
- dificultățile privind organizarea secțiilor de votare din străinătate;
- problemele logistice privind transmiterea materialelor electorale;
- suprapunerea excesivă a operațiunilor electorale;
- riscul diminuării perioadei de instruire a personalului electoral;
- presiunea asupra testării sistemelor informatice.

Aceste aspecte devin **probleme de organizare**, nu neapărat probleme de constituționalitate.

Concluzie generală

Dacă perioada electorală este de **90 de zile**, principalul obstacol nu mai este calendarul electoral, ci **temeiul juridic** al reglementării. Potrivit Deciziei nr. 150/2020, condițiile esențiale sunt:

1. adoptarea unei legi organice de către Parlament;
2. menținerea elementelor esențiale ale sistemului electoral;
3. respectarea efectivă a dreptului de vot și a dreptului de a fi ales;
4. existența unor termene suficiente pentru desfășurarea tuturor operațiunilor electorale.

Cu stimă,

PREȘEDINTE,
ADRIAN ȚUȚUIANU